

Szakmai beszámoló 2019

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER program helyi megvalósítására 2008-ban létrehozott közhasznú vidékfejlesztési civil szervezet. A „LEADER helyi akciócsoport” cím birtokosaként az Egyesület egyik legfontosabb feladata a LEADER stratégia előkészítése és megvalósítása működési területén, Zalaszentgrót térségének 30 településén. 2019. év során az Egyesület folytatta a 2014-2020-as időszak LEADER programjának és egy H2020 nemzetközi projekt lebonyolítását, ugyanakkor belekezdett egy LEADER térségek közötti projekt megvalósításába.

1

Az Egyesület tevékenységei alapvetően 3 csoportra oszthatók:

1) Stratégiai tervezés

Alulról építkező LEADER Stratégia kidolgozása – a térség adottságainak, igényeinek megfelelő fejlesztési célok meghatározása.

2) Projektgenerálás, pályázatkezelés

A helyi stratégia megvalósítását szolgáló projektek kiválasztása és azok támogatása, mentorálása.

3) Vidékfejlesztés

A helyi közösség különböző társadalmi-gazdasági szereplőinek bevonása, partnersége. Hálózatépítés, Közösségépítés, Innováció, Együttműködések, Tapasztalatcsere, Kommunikáció, Információs portál működtetése.

2019-ben az Egyesület az alábbi tevékenységeket látta el.

1. Stratégiai tervezés

A térségben 2020. december 31-ig felhasználható 312 millió forint LEADER forráshoz kapcsolódó fejlesztési célokat az ún. Helyi Fejlesztési Stratégia (röviden: HFS) tartalmazza.

A Zala Termálvölgye Egyesület tervezési területének települései:

Alibánfa, Almásháza, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kemendollár, Kiszgörcs, Kiszvársárhely, Ligetfalva, Mihályfa, Nagygörbő, Óhíd, Pakod, Pókaszeptek, Sénye, Sümegecsehi, Szalapa, Tekenye, Tilaj, Túrje, Vindornyaszőlős, Zalabér, Zalacsány, Zalaszentgrót, Zalaszentiván, Zalaszentlászló, Zalaszentlőrinc, Zalavég

A 2016. május 18-án elfogadott Stratégiát az Egyesületnek 2017-án forráselvonás miatt, valamint 2018-ban a LEADER felhívásokhoz kapcsolódó tartalmi okokból módosítania kellett. 2019. év során a HFS módosítására nem került sor, ugyanakkor újabb módosítás várható 2020. évben az árfolyamváltozás miatt bővülő LEADER forráskeret miatt. A Stratégia és a kapcsolódó pályázati felhívások tervezése, módosítása az Egyesület Tervezői Csoportja és elnöksége koordinálása mellett zajlott. A Stratégia tervezéssel kapcsolatos információk folyamatosan közzétételre kerültek az Egyesület honlapján. 2019-ben az Egyesületnek leginkább a már megjelent felhívások menedzselésére kellett fókuszálnia.

2. Projektgenerálás, pályázatkezelés

Valamennyi LEADER pályázati felhívás meghirdetésre került 2017. év végén összesen 312 millió Ft kerettel. A pályázatadás legfontosabb adatai:

- VP-19.2.1.-99-6-17 Közösségfejlesztési kulcsprojektek
 - 38 db beadott projekt, ezek közül 24 db támogatott, 6 db IH jóváhagyásra vár, 4 db visszavont, 1 db elutasítás alatt áll és 3 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 115.928.052 Ft, a lekötés állása **82%**. A pályáztatás 2020. évben is folytatódik.
- VP-19.2.1.-99-7-17 Innovatív gazdaságfejlesztési projektek támogatása
 - 7 db beadott pályázat, ezek közül 3 db támogatott, 2 db visszavont, 1 db támogatástól elállt és 1 db elutasítás alatt áll. A forráskeret 80.000.000 Ft, a lekötés állása **74%**. Jelenleg felfüggesztés alatt, de a pályáztatás talán 2020. évben folytatódhat.
- VP-19.2.1.-99-8-17 Nyitott Porta hálózati projektek
 - 5 db beadott pályázat, ezek közül 3 db támogatott és 2 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 31.214.228 Ft, a lekötés állása **25%**. A pályáztatás 2020. évben is folytatódik.
- VP-19.2.1.-99-9-17 Nyitott Porta hálózathoz kapcsolódó egyedi projektek
 - 24 db beadott pályázat, ezek közül 10 db támogatott, 1 db visszavont, 2 db elutasítás alatt áll, 1 db támogatástól elállt és 10 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 85.000.000 Ft, a lekötés állása **57%**. A pályáztatás 2020. évben is folytatódik.

Az Egyesület 2019-ben 5 db pályázati tájékoztató fórummal, 5 db kötelező pályázati konzultációval és személyes tanácsadással segítette a potenciális pályázókat.

Az Irányító Hatóság döntése alapján a LEADER pályázatok ügyintézését, hiánypótlatását, értékelését a LEADER munkaszervezetek munkatársai végezték a Magyar Államkincstár helyett. 2019. év során további feladatként megkapták az Akciócsoportok a támogatott projektek változásbejelentéseinek kezelését (támogatott projektenként legalább egy változásbejelentési kérelem). Mindez az Egyesületnél jelentős humánkapacitást köt le nem várt módon.

Elmondható, hogy a többi Vidékfejlesztési Program kiíráshoz hasonlóan a LEADER program is komoly csúszásban van jelenleg Magyarországon. Ennek legfőbb okai: a kezdeti időszakban az ügyintézői felületek és segédletek lassú kibocsátása; túlbonyolított eljárásrend; szűkös humánkapacitás az Irányító Hatóságnál, Államkincstárnál, Kormányhivatalnál és LEADER szervezeteknél; nem egyértelmű útmutatások; elhúzódó válaszadás a problémás ügyintézési eseteknél. Ennek következtében sajnos a térségbeli LEADER pályázatok is a vártnál jóval később jutnak el a döntéshozatalig (a tervezett fél év helyett, minimum 1 éves átfutási idő). A támogatói okiratok kézbesítése a nyertes pályázók részére kezdetben 15-21 hónap időtartam alatt tudott megvalósulni. Ez az időtartam - a kezdeti akadályok leküzdésével – az újabb szakasz zárásokra beadott pályázatok vonatkozásában folyamatosan rövidül, akár 6-8 hónapra is csökkenhet.

3. Vidékfejlesztés

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER módszer alapelvei alapján, az alapszabályában rögzített célok szerint folytatta vidékfejlesztő munkáját működési területén.

2019. évben az Egyesület a LEADER program koordinációján túl, 2 db pályázat megvalósításán dolgozott:

- „SMARTCHAIN - Az innováció vezérelt és okos megoldások elérése felé a rövid élelmiszerláncoknál” című H2020 nemzetközi kutatási projekt. A projekt keretében a Nyitott Porta együttműködés, mint rövid élelmiszerlánc esettanulmány kerül megvizsgálásra. A megvalósítás időszaka: 2018. szeptember 1-től 2021. augusztus 31-ig. A beszámolási

időszakban az esettanulmány lekérdezés, különböző adatszolgáltatások megvalósítására, valamint az éves nemzetközi találkozón való részvételre került sor.

- „Balatoni helyi termék - fejlesztő műhely” című LEADER térségek közötti együttműködési projekt az Élhető Balaton-felvidékért Egyesülettel, a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesülettel és a Hévíz-Balaton-Zalai Dombhátak Leader Egyesülettel együttműködésben. A projekt megvalósítás időszaka: 2019. áprilistól 2020. novemberig. A beszámolási időszakban egy műhelytalálkozó és egy szakmai tanulmányút megszervezésére került sor.

Támogatást nyert, de egyelőre nem kezdődött meg a megvalósítás:

- Nyert a „ZALA CHARTA - Vidékfejlesztést támogató innovatív programok megvalósítása Zala megyében” című LEADER térségek közötti együttműködési pályázat is, ugyanakkor a megvalósítás megkezdésére nem tudott sor kerülni. A 7 tagú konzorcium nem találta meg a módját a csökkentett támogatás melletti ésszerű lebonyolításra.
- 2019. júliusban adta be a Zala Termálvölgye Egyesület a „Nyitott Porták térségek közötti együttműködésének megalapozása” című LEADER térségek közötti együttműködési pályázatot a Mecsek Zöldút Egyesülettel és az Őri Alapítvánnyal együttműködésben. Bár megszületett a projekt támogatói okirata, mivel azonban az számos tétel vonatkozásában csökkentést tartalmazott, a konzorcium nem kezdte meg a projekt megvalósítását és jogorvoslattal élt a megadott határidőig. A jogorvoslatról kapcsán meghozott döntésről várhatóan kb. 1 év múlva kap az egyesület értesítést.

A térségben kiemelt fejlesztési cél a helyi termék előállítók támogatása, a helyi termék fogyasztás ösztönzése. A 2015. évi térségi helyi élelmiszerrendszer elemzés alapján az Egyesület célul tűzte ki egy tematikus együttműködés, a **Nyitott Porta program** elindítását. A hálózatban térségi helyi termék előállítók, gazdák és agroturisztikai szolgáltatók vesznek részt. A több évig tartó előkészítő munka eredményeképpen az első, 2018. tavaszi minősítés keretében 16 nyitott porta teljesítette a hálózat által kidolgozott minőségi kritériumokat. Ezek a porták 2018. szeptember 1-től rendszeresen hirdetnek meg nyitott napokat és eseményeket az együttműködés közös felületén: www.nyitottportak.hu. A hálózat fejlesztését segíti a LEADER Stratégia 8. és 9. intézkedése, továbbá kapcsolódnak hozzá az Egyesület által beadott egyéb saját pályázatok. A beszámolási időszakban az Egyesület 4 db Nyitott Porta műhelytalálkozót szervezett, ezen túl személyre szabott tanácsadással, gazdálátogatásokkal ösztönzi a térségbeli termelők csatlakozását a programhoz. A hálózat szempontjából kiemelkedő esemény volt a 2020. július 20-i Nyitott Porták Éjszakája program.

Az Egyesület igyekszik a **térségen belüli és térségen kívüli szakmai kapcsolatait** erősíteni. Ennek érdekében részt vett például a Nyugat-dunántúli régió akciócsoportjainak találkozóin, a térségbeli civil szervezetek által szervezett szakmai rendezvényeken, az Agrárkamara helyi kezdeményezések osztályának ülésein.

Az Egyesület működtetése

Az Egyesület tevékenységei megvalósításának finanszírozását, az iroda fenntartását, a munkatársak alkalmazását túlnyomórészt a LEADER program lebonyolításához kapcsolódó működési támogatás teszi lehetővé. Éppen ezért a szervezet működtetésében mindenkor fontos szempont a LEADER program feltételeinek való megfelelés, az Irányító Hatóság útmutatásainak követése.

Az Egyesület által fenntartott irodában (8790 Zalaszentgrót, Batthyány L. u. 13.) alpból 4 fő munkavállaló dolgozott (1 munkaszervezet vezető, 2 projektmenedzser, 1 pénzügyi referens), amely

létszám szinkronban van a LEADER pályázatok ügyintézésével kapcsolatos megnövekedett feladatokkal.

Az Egyesületben a taglétszám 101 fő ill. szervezet. 2019-ben a közgyűlés 2 alkalommal, a 7 tagú elnökség és a 3 tagú Felügyelő Bizottság 3 illetve 2 alkalommal ülésezett, a 7 tagú Tervezői Csoport 2 alkalommal ült össze. Az Egyesület döntéshozó és ellenőrzési szerveinek tagjai társadalmi munkában, tiszteletdíj nélkül látják el feladataikat.

Kelt: Zalaszentgrót, 2020. május 4.

Guitprechné Molnár Erzsébet
elnök

Szabó Tibor
munkaszervezet vezető